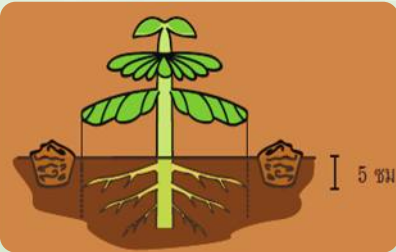

การบำรุงดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย การปลูกสร้างสวนไม้จำปาปาเพื่อการค้า เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเพื่อให้เจริญเติบโตดี ซึ่งปัจจุบันนิยมใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมฟอสเฟตสูตรต่างๆ เช่น 16-20-0, 18-22-0, 20-20-0 แทนได้โดยใส่อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ทุก 4 เดือน ร่วมกับปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝนประมาณ 100-400 กรัม/ต้น

การลิดกิ่ง โดยธรรมชาติแล้วไม้จำปาปาจะเป็นไม้ที่ลิดกิ่งเองโดยธรรมชาติ แต่เพื่อเป็นการช่วยให้การลิดกิ่งสม่ำเสมอควรจะช่วยตัดแต่งกิ่งในช่วง 2-3 ปีแรก โดยเริ่มกระทำในปีที่ 2 เพื่อเพิ่มความตรงและปริมาตรของเนื้อไม้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

โดยตัดแต่งกิ่งก่อนฤดูฝนจะมาถึงเพราะในฤดูฝนเป็นฤดูที่ต้นไม้กำลังเจริญเติบโต และตั้งแต่ปีที่ 3 ขึ้นไปควรตัดแต่งกิ่งจนกระทั่งกิ่งสุดท้ายอยู่เหนือระดับไม่น้อยกว่า 5 เมตร จึงปล่อยให้ลิดกิ่งเองตามธรรมชาติ

การปลูกซ่อม ควรเริ่มทำตั้งแต่ปลูกครั้งแรกไปได้ 1-2 เดือน ในปีที่ 2-3 ควรปลูกซ่อมตั้งแต่ต้นฤดูฝน และปลูกซ่อมอีกครั้งก่อนสิ้นฤดูฝน หลังจากปีที่ 3 ไปแล้วไม่ควรปลูกซ่อมเพราะจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกซ่อมเจริญเติบโตไม่ทันต้นอื่น ๆ

การกำจัดวัชพืช ควรกระทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วงก่อนฤดูฝนและหลังฤดูฝนก่อนถึงฤดูแล้ง โดยเฉพาะหญ้าคาควรไถพรวนด้วยผานไถพรวนหรือถางวัชพืชโดยรอบบริเวณที่ปลูก อาจกระทำโดยใช้เครื่องจักร แรงงานคน หรือใช้สารอินทรีย์หรือสารเคมี

การป้องกันไฟ สำหรับการปลูกเป็นแปลงขนาดใหญ่ ควรหมั่นกำจัดวัชพืชในช่วงฤดูแล้งและอาจตัดถนนให้เหมาะสมสำหรับการนำยานพาหนะเข้าไปปฏิบัติงาน จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับดับไฟให้พร้อมเช่น พลั่ว คราด จอบ และถังน้ำ

การป้องกันศัตรูแมลงและโรค

สำหรับโรคพืชที่เกิดขึ้นกับไม้จำปาปา จากการสำรวจพบไม้ที่มีอายุ 1-2 ปี จะเกิดโรคเน่าคอดินไม่มากนัก โดยจะพบในสวนของเกษตรกรที่ขาดการบำรุงรักษาและการจัดการที่ดี นอกจากนี้ยังพบหนอนผีเสื้อเจาะลำต้นไม้จำปาปา แต่ไม่รุนแรงมากนัก สำหรับต้นกล้าที่อายุน้อยพบว่า มีโรคเน่าคอดิน ซึ่งสามารถป้องกันได้โดยตากดินแปลงเพาะด้วยแสงแดดอย่างน้อย 10-15 วันเพื่อทำลายเชื้อโรคในดิน หรือฉีดยาป้องกันและกำจัดเชื้อราเป็นครั้งคราว 1-2 สัปดาห์/ครั้ง และโรคใบไหม้ซึ่งจะพบแผลแห้งขนาดใหญ่บริเวณใบหรือขอบใบ ป้องกันและกำจัดโดยใช้ยา BENLATO, VITAVAX, SAPROL หรือ BUSAN หรือจะใช้วิธีอื่น โดยการนำเชื้อราไตรโคเดอร์มาละลายน้ำสะอาด อัตรา 2-4 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นเมื่อโรคเริ่มเกิดใหม่หรือใช้วิธีป้องกันทุก 1-2 สัปดาห์ จนกว่าโรคจะหาย

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
กรมป่าไม้ 61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0 - 2579 7725
0 - 2561 4292-3 ต่อ 5536

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

จำปาปา

Magnolia champaca (L.)
Baill. ex Pierre var.
champaca.

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
กรมป่าไม้

จำปาป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Magnolia champaca* (L.) Baill.

ex Pierre var. *champaca*.

ชื่อวงศ์ MAGNOLIACEAE

ชื่อพื้นเมือง จำปา (ทั่วไป), จำปาทอง(นครศรีธรรมราช),

จำปาเขา (ตรัง), จำปาป่า (สุราษฎร์ธานี),จำปากอ

(มลายู-ภาคใต้)

ชื่อทางการค้า : Champak

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ไม่ผลัดใบสูง 35-40 เมตร
ขึ้นกระจัดกระจายในป่าดิบ ที่ราบและที่ลาดเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 1,300 เมตร

ลำต้น มีลักษณะเปลาตรง สูงใหญ่ เปลือกเรียบสีเทาปนน้ำตาลหรือสีเทาอมขาว เปลือกในสีขาว มีรูระบายอากาศทั่วไป มักมีรอยตาของกิ่งที่หลุดร่วงไปแล้ว เนื้อไม้สีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อน เรือนยอดเป็นพุ่มกลมหรือรูปกรวยคว่ำ

ดอก เป็นดอกเดี่ยว สีเหลืองส้ม มีกลิ่นหอมฉุน ออกตามซอกใบมีกลีบดอก 10-15 กลีบ ออกดอกระหว่างเดือนเมษายน-สิงหาคม

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ
แผ่นใบรูปรีแกมขอบขนาน หรือรูปใบหอก กว้าง 4-10 เซนติเมตร ยาว 5-20 เซนติเมตร

ปลายใบแหลม หรือเรียวแหลม

โคนใบกลมมนหรือแหลม ก้านใบยาว 2-4 เซนติเมตร
ใบแก่เกลี้ยงหรือมีขนเล็กน้อย ยอดอ่อนและใบอ่อนมีขนสีทองปกคลุมหนาแน่น

ผล ออกเป็นกลุ่ม ผลย่อย 10-40 ผล แต่ละผลค่อนข้างกลมหรือกลมรี เปลือกผลหนาและแข็งมีสีเขียว ชุขระโดยรอบ ในหนึ่งผลมี 1-7 เมล็ด เยื่อหุ้มเมล็ดสีแดงส้ม ผลแก่สีน้ำตาลแตกด้านข้างเมล็ดสีดำ เปลือกหุ้มเมล็ดแข็ง ออกผลในเดือนมกราคม-มีนาคม

การปลูก

การปลูกไม้จำปาป่า ก่อนปลูกจะขุดหลุมขนาดประมาณ 40x40x40 เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับกล้าไม้ รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักคลุกเคล้ากับดินหรืออาจใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 1 ช้อนโต๊ะ และยาป้องกันแมลง เช่น ฟุราดาน 5-10 กรัม คลุกเคล้ากับดินและสำหรับกลบหลุมด้วยก็จะทำให้กล้าไม้มีอัตราการรอดตายสูง และเจริญเติบโตดี สำหรับระยะปลูกไม่แน่นอน แล้วแต่วัตถุประสงค์ของเกษตรกร เช่น ปลูกในเชิงพาณิชย์ เป็นการปลูกไม้ชนิดเดียว ใช้ระยะปลูก 2x3 และ 4x4 , 5x5 เมตร

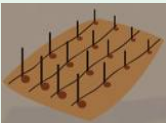
พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

โดยธรรมชาติแล้วไม้จำปาป่าสามารถขึ้นได้ดีในป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งของทุกภาค แต่จะพบมากในท้องที่ภาคใต้บริเวณที่ราบและที่ลาดเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 1,300 เมตร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตั้งแต่ 1,600-2,000 มิลลิเมตรต่อปี และมีช่วงแล้งไม่ยาวนานเกินไป สภาพพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังไม่เหมาะสมในการปลูกไม้จำปาป่า ไม้จำปาป่าเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีลักษณะเป็นดินร่วนที่มีหน้าดินลึกและดินร่วนปนทราย ซึ่งจะมีการระบายน้ำและอากาศที่ดี จากการสำรวจแปลงปลูกไม้จำปาป่าของเกษตรกรและในสภาพธรรมชาติที่ขึ้นปะปนกับพืชสวนอื่น ๆ เช่น มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา พบว่าไม้จำปาป่าที่ปลูกในที่ราบดินดี จะมีอัตราการเจริญเติบโตดีกว่าที่ปลูกในพื้นที่ลาดชัน

สำหรับในพื้นที่อื่นที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ก็สามารถปลูกไม้จำปาป่าได้ เช่น พื้นที่ที่ปลูกไม่ยางพาราในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกไม้ยืนต้นร่วมกับยางพาราสามารถขอรับเงินอุดหนุนจากการยางแห่งประเทศไทยได้อีกด้วย

1. ไถปาดไม้พื้นเดิม

2.ปักหลักหมายระยะปลูก

3.ขุดหลุมปลูก 40x40x40 ซม.

4. กล้าอายุ 4-5 เดือน

5. ดึงถุงพลาสติกออก

6. กลบดินรอบต้นให้แน่น ลึกกว่าระดับดิน 8-10 ซม.

การใช้ประโยชน์

ไม้จำปาป่า จัดอยู่ในไม้โอเนกประสงค์คือใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคใต้และของประเทศ เนื่องจากไม้จำปาป่าเป็นไม้ที่โตเร็ว สูงใหญ่ ลำต้นตรง เนื้อไม้คุณภาพดี เนื้อไม้ค่อนข้างละเอียด สม่่าเสมอ เลี้ยนตรง น้ำหนักเบามีความแข็งแรงปานกลาง ใสบดตกแต่งง่าย จึงเหมาะที่จะนำมาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ ตกแต่งภายใน บุผนัง ทำบานประตู หน้าต่าง ในภาคใต้เกษตรกรยังนิยมนำไม้จำปาป่ามาแปรรูปเป็นไม้ก่อสร้าง บ้านเรือน ใช้งานในร่ม เช่น ใช้ทำโครงหลังคาบ้าน กระดานกัน กระดานปูพื้น เป็นต้น สามารถปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ และดอกจำปาป่านั้นสามารถนำมาร้อยมาลัยและใช้ผสมในตำรายาไทยแผนโบราณได้อีกด้วย

ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช